ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 22. apríla 2010 *

Vo veci C-122/09,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Symvoulio tis Epikrateias (Grécko) z 11. novembra 2008 a doručený Súdnemu dvoru 2. apríla 2009, ktorý súvisí s konaním:

Enosi Efopliston Aktoploïas a i.

proti

Ypourgos Emporikis Naftilías,

Ypourgos Aigaíou

* Jazyk konania: gréčtina.

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory J.-C. Bonichot, sudcovia C. Toader, C. W. A. Timmermans (spravodajca), K. Schiemann a P. Kūris,

generálny advokát: P. Cruz Villalón,
tajomník: N. Nančev, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 25. februára 2010,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Enosi Efopliston Aktoploïas a i., v zastúpení: A. Kalogeropoulos, dikigoros,

— helénska vláda, v zastúpení: S. Chala a S. Trekli, splnomocnené zástupkyne,

— Európska komisia, v zastúpení: L. Lozano Palacios a D. Triantafyllou, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 10 ES, 49 ES a 249 ES, ako aj článkov 1, 2, 4 a článku 6 ods. 3 nariadenia Rady (EHS) č. 3577/92 zo 7. decembra 1992, ktorým sa uplatňuje zásada slobody poskytovania služieb na námornú dopravu v rámci členských štátov (námorná kabotáž) (Ú. v. ES L 364, s. 7, a korigendum Ú. v. ES L 187, 1998, s. 56; Mim. vyd. 06/002, s. 10).

2 Tento návrh bol podaný v rámci dvoch konaní medzi združením Enosi Efopliston Aktoploïas, ako aj štyrmi akciovými spoločnosťami vykonávajúcimi kabotáž, ANEK, Minoïkes Grammes, N. E. Lésvou a Blue Star Ferries, a Ypourgos Emporikis Naftilías (ministerstvo pre obchodné loďstvo), na jednej strane, a Ypourgos Aigaíou (ministerstvo pre Egejské more), na druhej strane, týkajúcich sa platnosti dvoch nariadení prijatých uvedenými ministerstvami a podriaďujúcich námornú kabotáž určitým podmienkam.

Právny rámec

Právna úprava Únie

3 Podľa znenia článku 1 ods. 1 nariadenia č. 3577/92:

„Od 1. januára 1993 budú slobodu poskytovania námorných dopravných služieb v členskom štáte (námorná kabotáž) uplatňovať majitelia lodí spoločenstva, ktorí majú svoje plavidlá registrované v členskom štáte a plávajúce pod vlajkou členského štátu za predpokladu, že tieto plavidlá spĺňajú všetky podmienky pre vykonávanie kabotáže v tomto členskom štáte, vrátane plavidiel registrovaných v Euros, pokiaľ je tento register schválený Radou."

4 Článok 6 nariadenia č. 3577/92 stanovuje:

„1. Z vykonávania tohto nariadenia budú dočasne vyňaté tieto námorné dopravné služby v Stredozemnom mori a pri pobreží Španielska, Portugalska a Francúzska:

— výletné plavby do 1. januára 1995,

— preprava strategického tovaru (ropa, ropné výrobky, pitná voda) do 1. januára 1997,

— prepravy plavidlami menšími než 650 brt, do 1. januára 1998,

— pravidelné osobné a trajektové prepravy do 1. januára 1999.

2. Ostrovná kabotáž v Stredozemnom mori [a kabotáž – *neoficiálny preklad*] týkajúca sa Kanárskych, Azorských ostrovov a Madeiry, [ako aj – *neoficiálny preklad*] Ceuty a Melilly, francúzskych ostrovov na atlantickom pobreží a francúzskych zámorských departementov bude dočasne vyňatá z vykonávania tohto nariadenia do 1. januára 1999.

3. Z dôvodov sociálnej a hospodárskej súdržnosti budú výnimky podľa odseku 2 rozšírené na Grécko do 1. januára 2004 pre pravidelné osobné a trajektové prepravy, vykonávané plavidlami do 650 brt [prepravy, ako aj pre prepravy plavidlami menšími než 650 brt – *neoficiálny preklad*]."

Vnútroštátna právna úprava

5 Zákon 2932/2001, s názvom „Sloboda poskytovania služieb v rámci námornej kabotáže a iné" (FEK A' 145/27.6.2001), vo svojom článku 1 ods. 1 stanovuje:

„Od 1. novembra 2002 sa uplatňuje sloboda poskytovania služieb námornej dopravy, ktoré sú: a) vykonávané za odplatu majiteľom lode členského štátu Európskeho spo-

ločenstva (ES) alebo Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP) alebo Európskeho združenia voľného obchodu (EZVO) s výnimkou Švajčiarska a b) uskutočňované medzi prístavmi situovanými na pevnine a ostrovmi alebo medzi prístavmi situovanými na ostrovoch, osobnými alebo obchodnými loďami určenými na prepravu cestujúcich a prepravu vozidiel v pravidelnej osobnej alebo trajektovej preprave, ako aj plavidlami s tonážou do 650 brutto ton…, ak sú tieto plavidlá registrované v Grécku, alebo v inom členskom štáte ES, EHP alebo EZVO s výnimkou Švajčiarska a plavia sa pod vlajkou tohto štátu."

6 Podľa znenia článku 3 ods. 1 zákona 2932/2001:

„Osobná alebo obchodná loď určená na prepravu cestujúcich a vozidiel sa prevádzkuje počas obdobia jedného roka, ktoré začína 1. novembra (pravidelná preprava)."

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

7 Žalobcovia v konaní vo veci samej podali pred vnútroštátnym súdom dve žaloby. Prvá z týchto žalôb smeruje k zrušeniu vyhlášky 3332.3/1 ministerstva pre obchodné loďstvo z 19. októbra 2001 s názvom „Záruka na zabezpečenie správneho splnenia podmienok na prevádzkovanie lode v pravidelnej preprave" (FEK B' 1448/22.10.2001) a druhá k zrušeniu medziministerskej vyhlášky 3332.3/3 ministerstva pre obchodné

loďstvo a ministerstva pre Egejské more z 19. októbra 2001 s názvom „Stanovenie formy, obsahu a iných prvkov a požadovaných dokumentov, ako aj podmienok týkajúcich sa ohlásenia o začatí prevádzkovania lode v pravidelnej preprave“ (FEK B’ 1448/22.10.2001).

8 Uvedení žalobcovia okrem iného uvádzajú, že relevantné ustanovenia zákona 2932/2001, na základe ktorého boli uvedené vyhlášky prijaté, sú neplatné, pretože odporujú článku 49 ES, ako aj určitým ustanoveniam nariadenia č. 3577/92.

9 V konaní vo veci samej bol podaný prvý návrh na začatie prejudiciálneho konania, na ktorý bola daná odpoveď uznesením z 28. septembra 2006, Enosi Efopliston Aktoploïas a i. (C-285/05). Prvou otázkou položenou v tejto veci chcel vnútroštátny súd v podstate vedieť, či nariadenie č. 3577/92 mohlo udeľovať práva jednotlivcom pred 1. januárom 2004, hoci pre dotknutý druh kabotáže bolo toto nariadenie v Grécku uplatniteľné až od tohto dátumu.

10 V rámci odpovede na túto otázku Súdny dvor v bodoch 17 až 19 už citovaného uznesenia Enosi Efopliston Aktoploïas a i. uviedol toto:

„17 … pokiaľ dotknuté nariadenie poskytuje členskému štátu určitú lehotu na dosiahnutie súladu s povinnosťami, ktoré z neho vyplývajú, jednotlivci sa nemôžu dovolávať tohto nariadenia pred uplynutím predmetnej lehoty (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. novembra 1992, Hansa Fleisch Ernst Mundt, C-156/91, Zb. s. I-5567, bod 20).

18 Pokiaľ ide o nariadenie č. 3577/92, z jeho článku 6 ods. 2 a 3 vyplýva, že kabotáž s gréckymi ostrovmi pre služby pravidelnej osobnej a trajektovej prepravy, ako aj pre služby vykonávané plavidlami s tonážou do 650 brutto ton je vylúčená z uplatňovania uvedeného nariadenia až do 1. januára 2004. Znenie tohto ustanovenia je také, že nepovoľuje odchýlky od uvedenej dočasnej výnimky. Z toho vyplýva, že v tomto konkrétnom odvetví kabotáže nariadenie začalo vytvárať svoje účinky až od 1. januára 2004 a teda môže jednotlivcom udeľovať práva až od toho istého dátumu (pozri tiež v tomto zmysle rozsudok [zo 14. decembra 1971,] Politi, [43/71, Zb. s. 1039], bod 10).

19 Tento výklad nemôže byť spochybňovaný, ak sa vychádza z odôvodnenia, ktoré Súdny dvor uviedol v bode 45 svojho rozsudku z 18. decembra 1997, Inter-Environnement Wallonie (C-129/96, Zb. s. I-7411), v ktorom konštatoval, že hoci členské štáty nie sú povinné prijať opatrenia pred uplynutím lehoty na prebratie, zo spojeného uplatnenia článku 10 druhého odseku ES a článku 249 tretieho odseku ES, ako aj smernice Rady 91/156/EHS z 18. marca 1991, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 75/442/EHS o odpadoch (Ú. v. ES L 78, s. 32; Mim. vyd. 15/002, s. 3) vyplýva, že počas tejto lehoty sa musia zdržať prijímania ustanovení, ktoré by mohli vážne ohroziť výsledok stanovený touto smernicou. Totiž aj za predpokladu, že dočasná výnimka stanovená nariadením č. 3577/92 by mohla byť stotožňovaná s lehotou na prebratie smernice, z návrhu na začatie prejudiciálneho konania v žiadnom prípade nevyplýva, že by sa vo veci samej Gréckej republike vytýkalo, že prijala predpisy, ktoré by vážne ohrozili uplatňovanie tohto nariadenia po 1. januári 2004."

11 Vzhľadom na bod 19 už citovaného uznesenia Enosi Efopliston Aktoploïas a i. sa vnútroštátny súd domnieva, že odpoveď na prvú otázku položenú vo veci C-285/05 by mohla byť odlišná, ak by boli kumulatívne splnené dve nasledujúce podmienky, a to a) Súdny dvor by zastával názor, že počas obdobia výnimky z uplatňovania nariadenia č. 3577/92 udelenej Helénskej republike až do 1. januára 2004 by sa grécky

zákonodarca mal zdržať prijímania ustanovení, ktoré by mohli vážne ohroziť úplné a účinné uplatňovanie tohto nariadenia v Grécku od 1. januára 2004, a b) Súdny dvor by zastával názor, že také ustanovenia, ako sú grécke ustanovenia predchádzajúce 1. januáru 2004, ktoré sú relevantné pre rozhodovanie v konaniach vo veci samej, by vážne ohrozovali úplné a účinné uplatňovanie uvedeného nariadenia v Grécku od 1. januára 2004.

12 Zastávajúc názor, že rozhodnutie sporov, ktoré prejednáva, si vyžaduje dodatočný výklad článkov 10 ES, 49 ES a 249 ES, ako aj určitých ustanovení nariadenia č. 3577/92, Symvoulio tis Epikrateias (Štátna rada) rozhodol prerušiť konanie a položil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Vzhľadom na článok 10 druhý odsek ES a článok 249 druhý odsek ES:

a) Bol grécky zákonodarca povinný počas obdobia výnimky z uplatňovania nariadenia č. 3577/92..., ktorú článok 6 ods. 3 tohto nariadenia stanovil pre [Helénsku republiku] až do 1. januára 2004, zdržať sa prijímania ustanovení, ktoré by mohli vážne ohroziť úplné a účinné uplatňovanie nariadenia č. 3577/92 v Grécku od 1. januára 2004?

b) Sú jednotlivci oprávnení opierať sa o toto nariadenie na účely spochybnenia platnosti ustanovení prijatých zákonodarcom Grécka pred 1. januárom 2004,

ak by posledné uvedené vnútroštátne ustanovenia vážne ohrozovali úplné a účinné uplatňovanie tohto nariadenia v Grécku od 1. januára 2004?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku: je z dôvodu, že grécky zákonodarca prijal pred 1. januárom 2004 ustanovenia, ktoré majú podrobný a trvalý charakter a ktoré nestanovujú ukončenie ich uplatňovania k 1. januáru 2004 a sú v rozpore s ustanoveniami nariadenia č. 3577/92, vážne ohrozené úplné uplatňovanie nariadenia č. 3577/92 v Grécku od 1. januára 2004?

3. V prípade kladnej odpovede na prvú a druhú prejudiciálnu otázku, umožňujú články 1, 2 a 4 nariadenia č. 3577/92 prijatie vnútroštátnych predpisov, podľa ktorých môžu majitelia lodí poskytovať služby námornej kabotáže len na osobitných prevádzkových trasách určovaných každoročne príslušným vnútroštátnym orgánom, a až po získaní predchádzajúceho administratívneho povolenia udeľovaného v rámci systému povolení s týmito charakteristikami:

a) vzťahuje sa bez výnimky na všetky prevádzkové trasy, ktoré obsluhujú ostrovy;

b) umožňuje vnútroštátnym orgánom schváliť žiadosť o udelenie povolenia na prevádzkovanie služby po vykonaní jednostrannej zmeny v rámci výkonu svojej voľnej úvahy a bez predchádzajúceho definovania použitého kritéria prvkov žiadosti, ktoré sa týkajú frekvencie a doby prerušenia služby, ako aj cenníka cestovného?

4. V prípade kladnej odpovede na prvú a druhú prejudiciálnu otázku, predstavuje vnútroštátna právna úprava, ktorá ustanovuje, že majiteľ lode, ktorému orgány verejnej moci udelili povolenie na prevádzku lode na určenej trase (buď po tom, čo bola žiadosť podaná na tento účel schválená bez zmeny, alebo po jej zmene v určitých bodoch, so súhlasom majiteľa lode), je v zásade povinný obsluhovať konkrétnu prevádzkovú trasu nepretržite po celú dobu ročného prevádzkového obdobia, a že na zabezpečenie splnenia tejto povinnosti, musí predtým, než začne s plavebnými činnosťami, predložiť záruku na sumu, ktorá môže úplne alebo čiastočne prepadnúť, ak dotknutá povinnosť nebude splnená alebo ak bude splnená neúplne, obmedzenie slobody poskytovať služby, ktoré je neprípustné v zmysle článku 49 ES?“

O prejudiciálnych otázkach

O druhej otázke

13 Svojou druhou otázkou, ktorú je potrebné skúmať v prvom rade, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či za predpokladu, že grécky zákonodarca bol počas obdobia výnimky z uplatňovania nariadenia č. 3577/92 povinný zdržať sa v Grécku prijímania ustanovení, ktoré by mohli vážne ohroziť úplné a účinné uplatňovanie tohto nariadenia od 1. januára 2004, dátumu, ku ktorému uvedené obdobie výnimky uplynulo, je toto úplné a účinné uplatňovanie vážne ohrozené z dôvodu, že grécky zákonodarca prijal pred 1. januárom 2004 ustanovenia odporujúce uvedenému nariadeniu, ktoré majú podrobný a trvalý charakter a ktoré nestanovujú ukončenie ich uplatňovania od 1. januára 2004.

14 Žalobcovia v konaní vo veci samej zastávajú názor, že na túto otázku je potrebné odpovedať kladne, zatiaľ čo grécka vláda a Európska komisia v podstate navrhujú odpovedať záporne.

15 V tejto súvislosti treba poznamenať, že samotná skutočnosť, že členský štát prijal v roku 2001 právnu úpravu, ako je zákon 2932/2001, za predpokladu, že táto právna úprava nie je v súlade s nariadením č. 3577/92, nemôže byť sama osebe považovaná za vážne ohrozujúcu uplatňovanie tohto nariadenia po ukončení obdobia dočasnej výnimky, stanoveného na 1. január 2004 bez ohľadu na podrobný charakter tejto právnej úpravy. Takáto skutočnosť totiž sama osebe nemôže brániť, aby sa uvedené nariadenie úplne uplatňovalo po ukončení obdobia dočasnej výnimky.

16 Je to tak rovnako, pokiaľ ide o skutočnosť, že právna úprava, ako je zákon 2932/2001 má trvalý charakter. Ako správne poznamenáva grécka vláda a Komisia, nič nebráni tomu, aby táto právna úprava bola zrušená pred koncom obdobia dočasnej výnimky.

17 V dôsledku toho treba na druhú položenú otázku odpovedať, že za predpokladu, že grécky zákonodarca bol počas obdobia výnimky z uplatňovania nariadenia č. 3577/92 povinný zdržať sa v Grécku prijímania ustanovení, ktoré by mohli vážne ohroziť úplné a účinné uplatňovanie uvedeného nariadenia od 1. januára 2004, dátumu, ku ktorému uvedené obdobie výnimky uplynulo, toto úplné a účinné uplatňovanie nie je vážne ohrozené skutočnosťou, že grécky zákonodarca prijal v roku 2001 ustanovenia odporujúce uvedenému nariadeniu, ktoré majú podrobný a trvalý charakter a ktoré nestanovujú ukončenie ich uplatňovania od 1. januára 2004.

O prvej, tretej a štvrtej otázke

18 Vzhľadom na odpoveď na druhú otázku nie je potrebné odpovedať na prvú otázku. Okrem toho, keďže tretia a štvrtá otázka boli položené pre prípad, že odpoveď na prvé dve otázky bude kladná, nie je tiež potrebné odpovedať na tieto otázky.

O trovách

19 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

Za predpokladu, že grécky zákonodarca bol počas obdobia výnimky z uplatňovania nariadenia Rady (EHS) č. 3577/92 zo 7. decembra 1992, ktorým sa uplatňuje zásada slobody poskytovania služieb na námornú dopravu v rámci členských štátov (námorná kabotáž), povinný zdržať sa v Grécku prijímania ustanovení, ktoré by mohli vážne ohroziť úplné a účinné uplatňovanie uvedeného nariadenia od 1. januára 2004, dátumu, ku ktorému uvedené obdobie výnimky uplynulo, toto úplné a účinné uplatňovanie nie je vážne ohrozené skutočnosťou, že grécky

zákonodarca prijal v roku 2001 ustanovenia odporujúce uvedenému nariadeniu, ktoré majú podrobný a trvalý charakter a ktoré nestanovujú ukončenie ich uplatňovania od 1. januára 2004.

Podpisy